

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Roman Szymon
Nazwisko: Zając
Miejsce urodzenia: Katowice
Data urodzenia: 18-07-1953
Imię ojca: Tadeusz
Imię matki: Kazimiera
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Roman Zając, jeden z założycieli i aktywny działacz NSZZ „Solidarność” na terenie Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, był inwigilowany w ramach Sprawy Operacyjnego Sprawdzenia (SOS) krypt. „Niewidomy” zarejestrowanej w ewidencji operacyjnej w dn. 13.04.1982 pod numerem KA-49316 przez Wydział III-1 KWMO Katowice. Ww., do 13.12.1981 członek KZ NSZZ „Solidarność” Centrum Techniki Obliczeniowej UŚI, po wprowadzeniu stanu wojennego zaangażował się w kolportaż ulotek m.in. sygnowanych przez „Akademicką Grupę Oporu” oraz organizował pomoc dla rodzin osób tymczasowo aresztowanych i internowanych. Objęty sprawdzeniem na podstawie informacji operacyjnej, z której wynikało, że „zamierzał sporządzić dokumenty o wrogiej treści politycznej”, a „z racji wykonywanych obowiązków służbowych posiadał dostęp do powielacza i maszyny do pisania”. Celem SOS było rozpoznanie „pobudek i motywów prezentowanej nielegalnej postawy politycznej”, ustalenie kontaktów ww. oraz „podjęcie działań uniemożliwiających prowadzenie wrogiej działalności”. W związku z prowadzoną sprawą, w dn. 15.12.1982 oraz 22.04.1983 przeszukano miejsce zamieszkania Romana Zająca (ujawniono wydawnictwa bezdebitowe oraz ulotki „o treści antypaństwowej”). Z ww. przeprowadzano wielokrotnie rozmowy profilaktyczno-ostrzegawcze odnośnie „zaniechania działalności niezgodnej z obowiązującym ustawodawstwem”. W dniu 21.03.1984 SOS przekwalifikowano na Kwestionariusz Ewidencyjny (KE) krypt. „Niewidomy”. W dniu 25.05.1987 w związku ze zmianą miejsca pracy KE przekazano do Wydziału VI WUSW Katowice do dalszego prowadzenia. W toku sprawy podjęto działania mające na celu niedopuszczenie Romana Zająca do informacji stanowiących tajemnicę państwową ze względu na „powiązania figuranta z przeciwnikami politycznymi” i w konsekwencji doprowadzono do zwolnienia ww. z pracy. KE „Niewidomy” zakończono w związku z „zaprzestaniem wrogiej działalności”. W dniu 08.04.1988 materiały sprawy zarchiwizowano w Wydziale „C” WUSW Katowice pod sygn. 42774/II, a w dn. 14.05.1988 materiały archiwalne zmikrofilmowano (42774/2).

IPN Ka 0169/580 j. 1-2 (42774/2) mikrofilm.

Roman Zając występuje w materiałach Kwestionariusza Ewidencyjnego (KE) krypt. „Kawalarz”, który został zarejestrowany w ewidencji operacyjnej 20.07.1982 pod numerem KA-50329, a w dn. 05.03.1984 przerejestrowany na Sprawę Operacyjnego Rozpracowania (SOR). Sprawa prowadzona była przez Wydział III KWMO/WUSW Katowice i dotyczyła kolportażu „nielegalnych wydawnictw” na terenie Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. W dn. 21.08.1987 SOR „Kawalarz” została przerejestrowana w ewidencji operacyjnej na SOR „Ośmiornica”, która była prowadzona przez Wydział III/Inspektorat II/Wydział Studiów i Analiz WUSW Katowice. W ramach ww. rozpracowania połączono 5 odrębnie prowadzonych spraw różnych kategorii w celu skoordynowania działań na terenie woj. katowickiego wobec osób związanych ze strukturami „Solidarności Walczącej”. Roman Zając występuje w aktach sprawy z uwagi na fakt, iż utrzymywał stały kontakt z głównym figurantem SOR „Kawalarz”, brał aktywny udział w kolportażu „nielegalnych wydawnictw i ulotek” oraz angażował pomoc dla osób tymczasowo aresztowanych. Rozpracowanie zostało zakończone 06.03.1990 z uwagi na odstąpienie działaczy „Solidarności Walczącej” od „radikalnych metod walki”. Materiały sprawy zostały zarchiwizowane w Wydziale „C” WUSW Katowice pod sygn. 44008/II.

IPN Ka 079/11 t. 1-7 (44008/II).

Meldunki Wydziału III WUSW w Katowicach przesłane do Wydziału III Departamentu III MSW dotyczące środowiska akademickiego (Politechnika Śląska, Uniwersytet Śląski, Uniwersytet Ekonomiczny) oraz organizacji harcerskich i ekologicznych. Roman Zając występuje w meldunkach dotyczących Kwestionariusza Ewidencyjnego kryptonim „Niewidomy” nr rej. KA-49316, którego był figurantem.

IPN BU 01232/49.

Materiały ewidencyjne. W dniu 29.07.1987 w WUSW w Katowicach nie wyrażono zgody w sprawie upoważnienia do dostępu Romana Zająca do wiadomości stanowiących tajemnicę państwową z powodu posiadania rodziny w krajach kapitalistycznych.

Wypis na podstawie materiałów ewidencyjnych.